

IDIOPATHISCHE ONVRUCHTBAARHEID

Een kwart heeft laag testosteron

Bij bijna een kwart van de mannen met het etiket idiopathische onvruchtbaarheid dekte dat etiket iets af dat gewoon meetbaar was: een totaal testosteron onder 3,5 ng/mL.

Swipe

HET WOORD IDIOPATHISCH

Vier op de tien blijven zonder oorzaak

Bij ongeveer vier op de tien gevallen van onvruchtbaarheid bij de man wordt nooit een oorzaak gevonden. Het dossier gaat dicht met één woord: idiopathisch.

DE OPZET

214 cases, 224 controles

Een case-control studie uit 2024 vergeleek 214 idiopathisch onvruchtbare mannen met 224 normozoosperme controles. Het gaat om een retrospectief onderzoek in de dagelijkse praktijk.

DE KERNBEVINDING

23,8 procent tegen 4,5 procent

Iedere man in de studie had gonadotrofinen binnen het referentiegebied. Toch had 23,8 procent van de cases, 51 van de 214 onvruchtbare mannen, een totaal testosteron onder 3,5 ng/mL, tegenover 4,5 procent van de normozoosperme controles, met $p < 0,001$.

HET GRIJZE GEBIED

Tussen 2,1 en 3,5 ng/mL

Boven 3,5 ng/mL beschouwen richtlijnen een man als eugonadaal, onder 2,1 ng/mL staat hypogonadisme buiten kijf. Daartussen is het getal niet ronduit pathologisch, maar geruststellend evenmin. Volgens de auteurs zit ruwweg een kwart van de mannen met idiopathische onvruchtbaarheid in die band, met een vorm van functioneel hypogonadisme.

HET HORMONALE BEELD

FSH hoger, LH verschildte niet, ratio lager

Het FSH lag hoger bij de cases, 5,2 tegen 4,1 IU/L, $p < 0,001$. Het LH verschildte niet, 4,0 tegen 3,8 IU/L, $p = 0,324$. De verhouding testosteroon tot LH lag lager bij de cases, 1,5 tegen 1,9, $p < 0,001$, wat betekent dat de testis minder testosteroon leverde bij dezelfde aansturing vanuit de hypofyse.

DE PRAKTISCHE CONCLUSIE

Niet te voorspellen, wel te meten

Noch de voorgeschiedenis, noch de zaadanalyse voorspelde wie die mannen waren: de logistische regressiemodellen faalden bij $p = 0,588$ en $p = 0,063$. De enige manier om het te weten is een nuchtere ochtendbepaling. De opzet is retrospectief, dus zij toont samenhang en kan geen oorzaak aantonen.

ONDERZOEK, GEEN RECEPT

Testosteron innemen werkt hier tegen

Toegediend testosteron verhoogt de waarde in het bloed en onderdrukt tegelijk LH en FSH, waardoor het intratesticulaire testosteron instort waarvan de zaadcelproductie afhangt. Bij een man die vader wil worden, werkt testosterontherapie tegen het doel in. Een lage uitslag in deze context verandert wat er onderzocht moet worden, niet wat er voorgeschreven moet worden, en het is een reden om een specialist te zien in plaats van een recept te zoeken.